

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Eruit!

En zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven.

Genesis 21 : 10

Eruit! Waar klinkt dat? In een goddeloos huisgezin? Is dit een woordenwisseling binnen een slecht huwelijk, waar zich de zoveelste ruzie door liefdeloosheid en wederzijds onbegrip afspeelt? Het zal u tegenvallen. Deze woorden komen uit de mond van Sara en worden notabene uitgesproken tegen Abraham. Is dit de vrouw die in het Nieuwe Testament als voorbeeld gesteld wordt voor alle vrouwen, die godzalig willen leven? Noemde zij naar de scheppingsorde Abraham niet 'heer'? Was Sara dan misschien zoals degenen, die zich in het openbaar nog fatsoenlijk en onderdanig gedragen, maar binnenshuis alles tyranniseren? Nee, verre van daar. Dan was Sara deze keer zeker ver van haar plaats? Ook dat niet. Sara is juist op haar plaats. Sara toorn, maar het is geen onheilige toorn, die zo gemakkelijk in ons aller hart opwelt en er ongebreidel alles uitgoit. Sara is vervuld met een heilige toorn. Het is het geloof, dat Sara tot deze eis brengt.

Hiervoor had Sara de vruchten van het ongeloof getoond. Of was het geen ongeloof, toen Sara Abraham op Hagar had gewezen om deze Egyptische dienstmaagd tot vrouw te nemen en uit haar gebouwd te worden? Hoewel de Heere aan Abraham krachtig beloofd had een zoon te zullen geven, geloofde Sara niet dat deze belofte ooit vervuld kon worden. Het ongeloof houdt de Heere verdacht,

ook in Zijn liefde en almacht. Het ongeloof is het grootste kwaad. Dat is bij een onbekeerd mens zijn staat van ongeloof, waarvan hij door niets anders dan wedergeboorte verlost wordt. Het is bij Gods kinderen menigmaal de stand van het ongeloof, dat Gods Woord tot een leugen maakt en geen troost uit de belofte doet ervaren. Heeft de beoefening van het zaligmakend geloof werkzaamheden bij God tot verkrijging van Zijn toezegging, het ongeloof werkt zichzelf juist al verder van God en van de vervulling van Zijn woord af. Het is dan ook geen wonder, dat Sara lachte, toen de Heere de belofte herhaalde tijdens Zijn verschijning aan Abraham.

Abraham was op Sara's raad tot Hagar ingegaan, en zie, spoedig was Ismaël geboren. Verblijd riep Abraham uit: 'De Heere hoort!', want dat betekent de naam Ismaël. Echter, Abrahams vervulling is niet Gods vervulling en Sara's oplossing is niet Gods oplossing. In de weg van de onmogelijkheid werd Izak geboren. Toen mocht Sara opnieuw lachen. Maar nu was het de blijdschap van het geloof over Gods trouw en onbevattelijke daden. Izak is de zoon van de belofte. Als de jongen groter wordt en gespeend wordt, is er blijdschap. Deze vreugde wordt echter overschaduw, doordat de veel grotere Ismaël met Izak de spot drijft. Sara heeft dat gadegeslagen en de boosaardigheid in de ogen van Ismaël gelezen.

Is dit een verschil in geaardheid tussen beide jongens of een elkaar niet zo goed kunnen zetten? Is Sara misschien in haar eer gekrenkt? Een moeder wordt immers snel in haar kinderen getroffen. Nee, het gaat Sara niet om haar kind, om haar eer. Het gaat haar om Gods eer. Sara heeft veel verder gezien, dan deze twee kinderen. Ismaël is de zoon van de dienstmaagd en Izak is de zoon van de vrije. Ismaël is de dienstbaarheid zelf. Hij is een slavenkind. Gods Woord wijst Hagar en haar linie aan als het symbool van het verbroken werkverbond, waaruit in der eeuwigheid geen vrijheid meer te verkrijgen is. Izak daarentegen is een beeld van de heilige linie als symbool van het genadeverbond. Uit deze linie zou immers Christus geboren worden. Alleen door Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid zou de ware verlossing aangebracht worden. En deze genade ligt alleen in Zijn verdienste zonder iets van de mens. Indien aan het werk van Christus iets toegedaan zou moeten worden, dan zou genade geen genade meer zijn. Dit geldt niet alleen de verwerving van de genade, maar ook de toepassing. Sara heeft dit begrepen en door het geloof ziet ze dat

Inhoud

Meditatie: Eruit!	1
Wat waren de punten (2)	2
Commentaar: Sharia	4
Ziekten in de Bijbel: Koorts	5
Vervolg om der gerechtigheid wil (4)	7
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Berichten	10
Predikbeurten	11

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en
boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnements,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbagg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland, per jaar:
Europa € 56,-
Canada \$ 98,-
Amerika \$ 85,-

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

het spotten van Ismaël niet zozeer Izak betreft, maar veel meer het werk Gods, de eer Gods en de Christus Gods. Daarom haar heilige verontwaardiging: 'Eruit!' Dit heeft Abraham toch wel verstaan en van harte ingewilligd? Hij was immers de vader der gelovigen! Zie, hoe de vader der gelovigen van zichzelf ook niets anders dan ongelof voortbrengt. Het woord is zeer kwaad in Abrahams ogen. Het gaat zijn zoon, zijn vlees aan. En nooit heeft iemand zijn eigen vlees gehaat. Abraham wil Ismaël er ook bijhouden, hoewel het een woudezel van een jongen aan het worden is. Nee, Abraham neemt de terechtwijzing van Sara niet. Wat denkt ze wel!

Deze les is niet vreemd in het leven van Gods kinderen. Wanneer God in de weg van de onmogelijkheid en van het wonder de zaligheid buiten de mens in Jezus ontsluit, dan is er zoveel blijdschap in Zijn Persoon, dat Hij op dat moment alles is. Maar dat de weg van zaligworden alleen in Jezus gelegen is met uitsluiting en afsterving van alles buiten Hem, is dan nog zo verborgen. Gods kinderen hebben nog zoveel liefde overgehouden voor hun eigen werken en die verdonkeren de Persoon en het werk van Jezus zo. Het hangen aan Ismaël wordt hen niet vreemd.

Ja, juist wanneer de noodzakelijkheid aangewezen wordt om die lieve Ismaël totaal te moeten kwijtraken, omdat hij de zaligheid uit genade bedreigt en ontnemt, dan wordt de vijandschap ontdekt. Abraham, met zoveel geloofs-oefening, is nog een vijand van vrije

genade gebleken. De mens wil er niet aan, hij wil niet met het zijne de dood in. Hij kan het niet. Niemand laat van zichzelf los. Hiertoe kan Sara zelfs niet overreden. Gelukkig, dat het zaligworden een Godswerk is. De Heere gaat Abraham overreden en inwinnen. De Heere verheerlijkt niet een mens, ook niet Zijn kinderen, zelfs niet de vader der gelovigen. Hij verheerlijkt alleen de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen, want alleen in Zijn werk is Hij bevredigd geworden. Het wordt tot troost dat er tot de zaligheid niets meer bij hoeft; het wordt echter tot ontdekking, dat er tot de zaligheid niets meer bij kan. Alleen in Izak wordt uw zaad genoemd. Alleen in Christus is de zaligheid en alles buiten Hem zal losgelaten moeten worden. Wat een wonder, de Heere spreekt: 'Laat het niet kwaad zijn in uw ogen over de jongen'. Onbevattelijk, maar alleen Gods liefelijke overreding maakt vijanden gewillig om als vijanden door de enige gerechtigheid van Christus gezaligd te worden. Is dit niet tot troost en onderwijs voor één, die zijn vijandschap tegen vrije genade moet inleven, dat ook de vader der gelovigen alleen als een vijand behouden werd? Als God gewillig maakt, wie zal dan keren? Eruit! Dan wordt alles losgelaten om het in de meerdere Izak te vinden.

*Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.*

Rijssen, ds. C.A. van Dieren

Wat waren de punten?

(2) De preek

We stelden vorige week de vraag of het goed is 's zondags thuis na de kerkdienst aan elkaar te vragen wat de punten in de preek waren. Dat bracht ons tot een volgende vraag: waar komen thema en punten eigenlijk vandaan? We zagen: van de oude retorica, de welsprekendheid. We zagen dat een preek niet per se een thema en punten (een dispositie) behoeft te hebben. Er kan ook gepreikt worden in de vorm

van een homilie, zoals wij die vandaag nog kennen in de bijbellezingen.

Toch geven we bij de 'gewone', zondagse Woordbediening de voorkeur aan de vorm van een *preek*. Kort wil ik ingaan op de vraag, of bij de prediking de analytische of de synthetische methode moet worden gevolgd. *Analytisch* komt van het Griekse werkwoord analucein (losmaken, ontvouwen, ontwikkelen); *synthetisch* komt van suntithesthai (samenstellen, verbinden). Bij de eerste methode wordt

de tekst onderdeel voor onderdeel ontleed, verklaard en toegepast; bij de tweede wordt naar een samenbindend thema gezocht en de tekst overeenkomstig dit thema behandeld (zie bijvoorbeeld K. Dijk, *De dienst der prediking*, blz. 168,169). De analytische methode heeft onder ons oude rechten; zij werd in het verleden wel aangeduid als de ‘Hollandse methode’, zoals T. Hoekstra ergens opmerkt (*Gereformeerde Homiletiek*, blz. 389). Mannen als Abraham Hellenbroek en Florentius Costerus waren er meesters in. Zij heeft ook voordelen: de woorden van de tekst komen ten volle tot hun recht en geen detail wordt overgeslagen. Toch zijn de vorige week genoemde bezwaren tegen de vorm van de homilie ook hier wel enigszins van kracht. De analytische methode is echter vooral in diskrediet geraakt door de eenzijdige toepassing die men in de zeventiende en achttiende eeuw van haar gemaakt heeft. De (vooral Coccejane) predikanten gingen de kansel gebruiken om uitvoerige beschouwingen te geven over hulpwerkwoorden en koppelwerkwoorden; afleidingen uit Hebreeuwse en Arabische wortels werden de hoorders bijgebracht; klasieke schrijvers werden ‘geplunderd’ (Hoekstra).

De bezwaren die tegen een eenzijdig *synthetische* methode kunnen worden ingebracht, zijn echter nog veel ingrijpender. Bij deze methode gaat het niet zozeer om de verklaring van de tekst, maar om een pakkend thema, waaromheen dan wat over bijbelteksten wordt gemediteerd. Ik herinner me als kind in Rotterdam eens een groot bord bij een kerkgebouw te hebben gezien waarop de woorden prijkten: ‘Hier preek zondag ds. Okke Jager over de liefde!’ Zo moet het natuurlijk niet, om allerlei redenen. Het gevaar dat bij de synthetische methode dreigt is, dat het *thema* zoveel aandacht krijgt, dat eerst het thema gekozen en geformuleerd wordt en daarna een bij het thema passende tekst wordt gezocht.

Welke methode?

Hoekstra heeft erop gewezen dat het het beste is de voordelen van beide methoden te verbinden en aan de nadelen van beide te ontkomen door zich te bedienen van de *analytisch-synthetische* methode. Ik citeer: ‘Door analyse worden verschillende gedachten die de tekst bevat te voorschijn gebracht. Deze worden vervolgens zo duidelijk mogelijk geformuleerd. Na zorgvuldi-

ge exegese van het context wordt vastgesteld, wat het speciaal karakter is van het Godswoord, dat de tekst inhoudt. Nadat de hoofdinhoud van den tekst is gevonden en in formulering gebracht, wordt nagegaan, welke beteekenis de hoofdgedachte met de nevenideeën hebben voor het leven der gemeente in zijn verschillende schakeringen. Het materiaal voor verklaring en toepassing is dan voorhanden. Daarna doet de orator zijn werk; hij bouwt uit dit uit de H. Schrift geputte materiaal een organisch geheel, waarin overeenkomstig de bedoeling van den tekst elke gedachte de haar toekomende plaats krijgt... Eerst analyse, daarna synthese... Het ideaal zal niemand volkomen bereiken; ieder blijft beneden de eischen, die hij zich zelf stelt’ (*Gereformeerde Homiletiek*, blz. 393,394). Met de laatste zin uit dit citaat ben ik wel blij...

Goede punten, verkeerde punten

In de gereformeerde homiletiek heeft men vaak wat de dispositie betreft erop gewezen, dat een preek *vier elementen* behoort te hebben: een inleiding, een thema, een verdeling en een conclusie. Het *thema* moet volgens Hoekstra de éne centrale gedachte weergeven die de rede beheerst (blz. 397). Het moet in het thema om de hoofdgedachte van de tekst gaan. Daarom is het bijvoorbeeld minder juist om bij een preek over Romeinen 5:1: ‘Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus’ als thema te kiezen “De rechtvaardiging uit het geloof”, omdat deze woorden niet de centrale gedachte van de tekst weergeven, maar genomen zijn uit de bijzin. David Knibbe, een van de voortreffelijkste predikers van zijn tijd en hoogleraar in Leiden, heeft drie eisen aan het thema gesteld: het moet kort zijn, het moet duidelijk zijn en het moet uit de tekst zelf genomen zijn.

Wat de *verdeling* betreft (meestal de “punten” van de preek genoemd), ook hier zijn enkele duidelijke regels te stellen, die helaas door ons, dominees, nog wel eens worden overtreden. Belangrijk is dat de verdeling met het thema in verband moet staan. Het meest ideaal is, als het kernwoord van het thema in elk punt terugkeert en van een bepaalde zijde belicht wordt. Ik geef een voorbeeld, ontleend aan Dijk (blz. 205). De tekst is Genesis 3:22-24. Thema en verdeling luiden als volgt:

God verdrijft de mens uit de Hof van Eden

1. Waarom verdrijft God
2. Hoe verdrijft God
3. Waartoe verdrijft God

Een mooie en goede dispositie! Op deze wijze zal het niet altijd kunnen; we moeten hier ook niets forceren. De verdeling moet niet gekunsteld worden. Maar de eis blijft wel, dat er een duidelijke lijn moet zijn te trekken van elk punt naar het thema. Een andere eis is, dat de punten álle in de tekst gefundeerd moeten zijn. Men moet bij het noemen van de punten deze kunnen aanwijzen in de tekst. Als dit niet mogelijk is, deugt er iets niet. Men loopt dan het gevaar, over zijn punten te gaan preken in plaats van over zijn tekst. Een derde vereiste wat de verdeling betreft is, dat geen van de punten identiek (gelijk) mag zijn met het thema. Ook mag het ene punt nooit identiek zijn aan het andere. Wat geldt van het thema en de punten, geldt immers ook van de punten onderling: ze mogen niet aan elkaar gelijk zijn, ook niet gedeeltelijk.

Tenslotte lijkt het me verstandig, de criteria die Knibbe noemde voor het thema ook op de punten toe te passen: ook deze moeten duidelijk en kort zijn. De vraag hoévél punten de verdeling moet bevatten, is eenvoudig te beantwoorden: dit hangt af van het aantal hoofdelementen van de tekst. Een predikant behoeft niet krampachtig naar een derde punt te zoeken als de tekst slechts twee hoofdelementen heeft. Zijn er meer dan drie, dan kiest hij meer dan drie punten. Een preek met zeven punten is echter niet wenselijk; de verdeling dient immers de inhoud van de tekst kort en overzichtelijk duidelijk te maken!

Toch nuttig

Ik hoop dat uit het bovenstaande duidelijk is geworden dat het voor een predikant die ernst maakt met de voorbereiding van zijn preken, soms heel wat tijd en moeite kost om een goede dispositie te maken. Vandaag de dag hoort men nogal eens de vraag stellen of dat eigenlijk wel nodig is. Is het niet veel belangrijker dat onze kinderen na de kerkdienst thuis de *tekst* nog weten dan dat zij de *punten* weten? Daar zit een kern van waarheid in. Het gaat natuurlijk in de bediening des Woords – ook in hetgeen wij ervan onthouden – om het Woord van God en niet om de punten van de dominee. Toch is er ook

een andere kant aan. Als de dispositie goed is, toont de dienaar des Woords tijdens het uitspreken van zijn thema en zijn punten aan de gemeente de lijn die door de tekst en dús ook door de preek heenloopt. Die lijn moet helder en zichtbaar zijn – in de eerste plaats voor hemzelf, maar ook voor de hoorders. Als hij in zijn dispositie die lijn duidelijk weet aan te geven, dan zal de gemeente en ook de jeugd in de

gemeente een preek in hoofdlijnen kunnen navertellen. En al is dat natuurlijk niet het belangrijkste op onze reis naar de eeuwigheid, het is ook zeker niet zónder belang. Daarom is de vraag in onze huiskamers na de kerkdienst: 'Wat waren de punten?' toch wel nuttig.

Capelle aan den IJssel

ds. A. Moerkerken

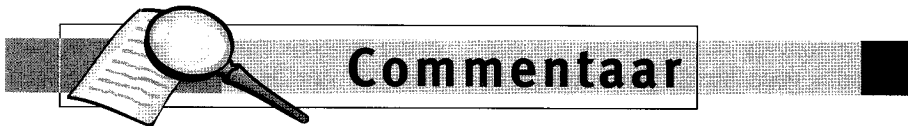
die cultuur deelnemen. Zij willen die cultuur veranderen in een cultuur waarin er geen plaats is voor minderheden. Daarom zei de fractievoorzitter van het CDA vorig jaar dat een democratisch gekozen partij die de sharia wil invoeren, verboden moet kunnen worden. De ideeën van de sharia gaan in tegen onze waarden en onvervreemdbare rechten, zo zei Verhagen.

Humaniteit

De mens is geroepen samen met anderen te leven. Dat vraagt om liefde en respect voor elkaar. Humaniteit is een waarde die in het openbare leven gestalte krijgt in respect voor de ander en voor de beveiliging en bescherming van het leven van de ander. Ook in fatsoen waarin mensen met elkaar omgaan en in het dragen van zorg en verantwoordelijkheid voor elkaar, zowel in woord als in daad. Humaniteit is een breed gedragen waarde in de samenleving. Waar in het openbare leven discriminatie, onveiligheid, het kwetsen van minderheden en onderdrukking het beeld gaan bepalen, is de humaniteit ver te zoeken. Ook allochtonen moeten in die samenleving een plaats hebben. Zij, die aanvankelijk door ons zelf naar ons land zijn gehaald en hun kinderen en kleinkinderen, moeten dezelfde democratische rechten hebben als de autochtone bevolking. Dat zij daarbij wederkerig de democratische rechten van anderen moeten respecteren staat buiten kijf.

Religie

Humaniteit is echter niet de enige waarde die voor de mensheid van levensbelang is. Elk mens draagt een zaad van religie bij zich. Ten diepste is een mens een religieus wezen. Religieuze overtuiging wortelt diep in het bestaan van de mens. Ze raakt verstand en gevoel. Ook al gaat de ontkerkelijking door en zal naar verwachting in 2020 72 % van de Nederlandse bevolking buitenkerkelijk zijn, toch schrijven de onderzoekers van het Sociaal en Cultureel Planbureau in hun laatste rapport dat het lijkt dat de ontkerkelijking en afbrokkeling van de christelijke traditie in ons land vooral geleid hebben tot een sterke toename van het aantal zoekers in spiritueel opzicht. Leven in een multireligieuze samenleving, waar een geordend kerkelijk leven niet meer toonaangevend is, maar waar vele religies worden aangehangen, is het niet uitgesloten dat religieuze waarden op den duur gaan botsen. Dat is een

Sharia

Het moet mogelijk zijn dat moslims langs democratische weg aan de macht komen; ze moeten dan zelfs ook de sharia kunnen invoeren. Dat zegt onze inmiddels oud-Minister van Justitie P. H. Donner in het boek *Het land van haat en nijd*. De Minister heeft er moeite mee dat er in het politieke debat een toon is geslopen die hem niet bevalt. Een toon van: Gij zult assimileren. Gij moet in het openbaar onze waarden overnemen. Het staat voor hem vast dat als tweederde van alle Nederlanders morgen de sharia (de islamitische wetgeving) willen invoeren, dan moet die mogelijkheid bestaan. De meerderheid telt. Dat is juist de essentie van democratie, aldus Donner.

Democratie

Deze opmerkelijke uitspraken van een Minister die behoort bij een christelijke partij en voortkomt uit een geslacht van juristen en predikanten, hebben veel stof doen opwaaien en leidden tot een kamerdebat. De uitspraken liegen er ook niet om. Hebben dan voor hem de christelijke waarden waarop onze samenleving is gebaseerd geen enkele waarde meer? Zijn die christelijke normen en waarden dan al zover weggeëbd dat we de geschiedenis van ons land vergeten hebben en niets leren van de situatie in fundamentalistische moslimlanden? Minister Donner is toch niet zo onnozel dat hij de ogen willens en wetens sluit voor de onderdrukking van minderheden, de gedwongen uithuwelijking van vrouwen, om maar een paar punten te noemen. Donner noemt het

de essentie van de democratie dat als de meerderheid het wil de sharia moet kunnen worden ingevoerd. Maar de sharia is juist op vele punten strijdig met de Nederlandse grondwet. De daarin verwoorde ideeën passen niet in een democratie. Ze bedreigen de democratie niet alleen, maar verwerpen de democratie als regeringsvorm.

Emancipatie

Donner wenst de islam te zien als een emancipatiebeweging van allochtonen. Om onlustgevoelens onder jongeren weg te nemen zou een moslimpartij, naar het voorbeeld van Abu Jahjah's Arabische Liga, een goede zaak zijn. Kennelijk ziet Donner in zo'n groepering een herhaling van de Antirevolutionaire en de Rooms-katholieke partijen, die de emancipatie van de 'kleine luyden' en de roomsen bewerkstelligden. De minister vergelijkt dan de situatie van die 'kleine luyden' van toen met de nu nog islamitische minderheid in ons land. Gaat die vergelijking wel op? Volstrekt niet. Ongeveer honderd jaar geleden leefden protestanten en roomsen in Nederland min of meer gescheiden. Ze behoorden wel tot dezelfde Nederlandse cultuur. Ze aanvaardden de spelregels van de democratie, als een vorm die van alle mogelijke regeringsvormen nog de beste werd geoordeeld. In die cultuur, die gestempeld was door het christelijke gedachtegoed, was er altijd respect voor een minderheid, ook voor een religieuze minderheid. Radicale islamieten die de sharia willen invoeren, willen niet aan

levensgroot probleem in een multireligieuze samenleving. Een sterk uitbreidende islam, in 2020 7,7 % van de bevolking, tegenover dan nog 28 % van de Nederlanders die zich kerkelijk noemt. Al zal niet voor elke moslim zijn religieuze overtuiging even sterk zijn, ook bij de 28 % die dan nog kerkelijk genoemd wordt zal ongetwijfeld het kerkelijk-zijn sterk variëren qua inhoud en betrokkenheid op de kerk. De kerkelijke verdeeldheid eist daarin zijn tol. Wat zal nog de invloed zijn van een tot op het bot verdeelde christenheid in 2020? De boodschap van Donner zullen radicale islamieten opvatten als een bewijs van de innerlijke zwakte van Nederland. Het is een uitnodiging om met nog meer radicaliteit te streven naar de islamisering van de Europese en Nederlandse samenleving.

Een samenleving die in haar historie door een bepaalde religie is gestempeld. De democratische staatsvorm van Nederland kan alleen begrepen worden vanuit de wortels van het ontstaan van ons land. Het christelijk geloof stond aan de bakermat van onze natie. De waarden in de samenleving zijn mede bepaald door de geschiedenis. En al worden die christelijke waarden door velen helaas niet meer onderschreven, toch kan aan het feit als zodanig niet worden afgedaan.

Er is wel eens gezegd dat de waarden van verschillende religies dermate met elkaar in botsing kunnen komen dat ze moeilijk met elkaar te integreren zijn, tenzij die religies zichzelf degraderen tot inwisselbare stromingen. Het lijkt er op dat Donner bereid is de christelijke religie te beschouwen als een inwisselbare stroming. Maar er is wel degelijk een relatie tussen Christus en de staat.

Koninkrijk

Het Koninkrijk van Christus is geen aards, maar een geestelijk en hemels Koninkrijk. Het was juist daardoor dat de apostelen voortdurend in conflict kwamen met de vertegenwoordigers van het Romeinse Rijk. Die geheel eigen en andere aard van Gods Koninkrijk hebben de apostelen ook steeds benadrukt. Maar dat neemt niet weg dat wat zij leerden wel degelijk een kritische instantie was tegenover de pax Romana, die met geweld werd doorgevoerd en die mensen volledig ondergeschikt maakte aan de staat en aan de als god aanbeden keizer. De taak van de overheid staat niet los van de belijdenis dat Christus Heere is. De overheid moet

dienstbaar zijn aan God. Zij is Gods dienaar, ons ten goede. Het Woord van God moet voor de overheid de inspiratie leveren om dienstbaar te zijn. En dan zijn er waarden die als christelijke waarden kunnen worden beschouwd, maar die tevens naar hun aard ook een universeel karakter hebben. Ik doel dan op waarden als respect voor het leven, weldadigheid, rechtvaardigheid, waarachtigheid en vrijheid. Het bevorderen van die waarden komt christenen en moslims ten goede. Worden die waarden dan binnen de islam niet gevonden? Velen zullen benadrukken dat de goedwillende islamieten deze waarden ook voorstaan. Maar daarvoor behoeft nog niet de sharia te worden ingevoerd. De sharia is niet zo maar een stelsel van wetten dat toegepast kan worden in een democratische samenleving als de onze. M. Berger schrijft in zijn *Islam tussen recht en politiek*: "De sharia blijkt meer te zijn dan alleen een wet: het is tegelijkertijd een revolutionaire slogan, een gedragscode, een utopie en een ideologie." Christendom en sharia zijn met elkaar onverenigbaar en sluiten elkaar uit. Ook democratie en sharia sluiten elkaar uit.

Verspreiding

Het is een gevaarlijke illusie te denken dat een gezamenlijke inzet voor sociale rechtvaardigheid, morele waarden, vrijheid en waarachtigheid tot resultaten zal leiden onder de sharia. Europa, ook Nederland, kampt met een ernstig verval van christelijke waarden en normen. De discussie over waarden en normen verstomt op alle fronten, omdat er geen gemeenschappelijke basis is als het gaat om de vraag waar die waarden en normen aan ontleend moeten worden. In het Midden-Oosten daarentegen is de agressieve politieke islam aan een heropleving begonnen. De ayatollahre-

publiek van Iran stelt zich ten doel haar versie van de islam met geweld te verspreiden; zij geeft officiële steun aan islamitische terroristen. Om een ander voorbeeld te noemen: het wahhabisme (een stroming binnen de islam) is de officiële godsdienst van Saoedi-Arabië. De leer wordt met grootschalige financiële steun van Saoedi-Arabië via speciale scholen (madrassen) en moskeeën verspreid over de hele wereld. De westerse wereld heeft helaas geen weerwoord.

Bescherming

Donner zou er beter aan doen alle pogingen om de sharia hier in te voeren de kop in te drukken. We moeten juist beschermd worden tegen de agressieve politieke islam, die vooral bij de tweede generatie jonge moslimimmigranten weerklank vindt. De beste bescherming ligt in het recht, dat in het christelijk Europa door de eeuwen heen is gevormd. Die grondslag wordt helaas door velen ontkend, omdat zij die niet meer kennen of willen kennen. Zo werken zij mee aan het verval van onze democratie.

Och, het valt allemaal misschien nog wel mee, zal iemand zeggen. Laten we ons niet vergissen. De sharia is niet alleen dat wat op papier staat, maar erkent ook allerlei gewoonterecht. Steniging wegens overspel, de hand afhakken voor een eenvoudige diefstal, zijn enkele voorbeelden. We moeten er niet aan denken dat de sharia hier zou worden ingevoerd. Donner zou er goed aan doen meer te wijzen op de christelijke waarden en normen. Die zijn heilzaam voor autochtonen en allochtonen. Die kunnen de verloedering van onze maatschappij, de onveiligheid, de multiculturele spanningen, de onvrede en de ordeloosheid beteugelen.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Ziekten in de Bijbel

Koorts

En Simons vrouws moeder was met een grote koorts bevangen.

Lukas 4 : 38b

Om nooit meer te vergeten! Een sabbat in Kapernaüm. Drie evangelisten heb-

ben over deze bijzondere dag geschreven: Mattheüs, Marcus en Lukas (respectievelijk in hoofdstuk 8, 1 en 4). Na de dienst in de synagoge wordt de Heere Jezus gevraagd om mee te gaan naar het huis van Simon Petrus. De

schoonmoeder van Petrus ligt ziek op bed. De situatie is ernstig. Zij heeft koorts. Als Jezus bij haar bed komt, buigt Hij Zich over haar en pakt haar hand vast. Dan doet de hemelse Medicijnmeester iets wat een aardse dokter nooit kan doen. Jezus beveelt de vreemde macht van haar te wijken. Hij bestraft de koorts. Op Zijn machtswoord daalt de verontrustend hoge temperatuur in één keer. Lukas, de medicus onder de evangelisten, is de enige die hier op wijst. Voor hem is dit wel heel bijzonder.

Er is nóg iets dat opvalt. Koorts verzwakt het lichaam. Als de koorts weg is, volgt altijd een periode van aansterken. Maar we lezen hier nadrukkelijk dat de schoonmoeder van Petrus opstaat en Jezus dient. De oude vrouw is gehéél hersteld. Ze hervat onmiddellijk haar huishoudelijke bezigheden en neemt de verzorging van de gasten op zich. Deze geschiedenis bevat dus een dubbel wonder. De genezing van de schoonmoeder van Petrus wijst ons erop dat de Zaligmaker niet alleen redt van het verderf, maar ook herstelt in het leven dat door de zonde verdorven is. Christus verlost volkomen!

De Bijbel en koorts

Medisch gezien was de toestand van Petrus' schoonmoeder ernstig. Lukas gebruikt de woorden *puretoi megaloi*. In het Griekse woord *puretoi* zit het woord *pur*, dat vuur betekent. En *megaloi* betekent groot. Er was dus sprake van een hevige koorts. Verder was zij niet zomaar ziek naar bed gegaan. Bij Mattheüs lezen we dat ze werd neergeworpen. Blijkbaar was er sprake van een hevige koortsaanval die de schoonmoeder van Petrus plotseling dodelijk ziek en gloeiend als vuur op bed neerwierp. Als er niemand zou ingrijpen, zou het sterven worden!

Opmerkelijk is dat Jezus bij de schoonmoeder van Petrus de koorts bestrafte. Sommigen menen daarom dat koorts een boze macht of een geest uit de afgrond is. Maar dat mogen wij hier niet zomaar uit afleiden. We weten immers uit het Oude Testament dat de Heere Zelf koorts als straf kan gebruiken (Lev.26:16 en Deut.28:22). Calvijn wijst er in zijn Bijbelverklaring op dat zoals God Zijn boden door Zijn bevel en op Zijn wenk uitzendt, Hij ook hun macht beteugelt en hen terugroept. Het laatste deed Jezus bij Petrus' schoonmoeder door de koorts te bestraffen.

De Bijbel vermeldt ons nog twee geschiedenissen van personen met

koorts. De zoon van een koninklijke hoveling had ook koorts (Johannes 4). Voor zijn vader - een man van stand - was dit een zware bezoeking. Zijn enige zoon doodziek! Als de koninklijke dienaar hoort dat Jezus in Galilea is gekomen, reist hij van Kapernaüm naar Kana. Bij de Heere Jezus gekomen, bidt de hoveling Hem of Hij mee wil komen om zijn stervende jongen te genezen. De Heere Jezus komt echter niet mee. Hij spreekt slechts de woorden: 'Ga heen, uw zoon leeft'. Precies dezelfde tijd, om zeven uur, wordt de jongen genezen. De knechten, die bij het zieke kind zijn gebleven, bevestigen het tijdstip.

De derde persoon met koorts in de Bijbel is de vader van Publius op het eiland Malta. In Handelingen 28 lezen we dat hij 'met koortsen en rode loop bevangen' was. Reeds eerder schreef ik hierover in De Saambinder (4 sept. 2003). De vader van Publius geneest van zijn ziekte na het gebed en de handoplegging van de apostel Paulus. Koorts heeft een heel scala aan oorzaken. Meestal is koorts het gevolg van een infectieziekte. Hierbij moeten we denken aan bacteriën, virussen en parasieten. Ook auto-immuunziekten en tumoren kunnen gepaard gaan met koorts. We weten nu dat koorts geen ziekte op zich is, maar een symptoom van een aandoening. Daarom wordt in de moderne geneeskunde meestal naar de onderliggende oorzaak van koorts gezocht. Van de schoonmoeder van Petrus weten we dat ze in korte tijd hoge koorts kreeg en zeer ernstig ziek werd. Ook in onze tijd komt dit nog regelmatig voor. Dit kan gebeuren bij een bloedvergiftiging (sepsis), een longontsteking, een hersenvliesontsteking of de griep. In tropische gebieden komt daar nog malaria bij. Deze parasiet komt echter niet in Israël voor. De Bijbel vermeldt van de schoonmoeder van Petrus en de zoon van de koninklijke hoveling niet meer gegevens die tot de oorzaak van de koorts kunnen leiden. Van de vader van Publius weten we wél met zekerheid waaraan hij leed, namelijk bacteriële dysenterie. Dit vinden we letterlijk in het grondwoord. Deze aandoening gaat gepaard met symptomen van koorts en bloederige diarree (in het Oudhollands: rode loop).

Wonderen in het schemerlicht

Na de wonderlijke genezing van de schoonmoeder van Petrus schilderen de drie evangelisten vervolgens een

tafereel dat diepe indruk op hen heeft gemaakt. Het wordt avond. De zon gaat onder. De inwoners van Kapernaüm hebben zich overdag stipt aan de regels van hun vaders gehouden. Als de sabbat voorbij is, volgt een ontroerend schouwspel. In het schemerlicht van de vallende avond komen uit alle straten en stegen de zieken. Velen worden gedragen. Een voor een worden ze gelegd voor de voeten van de Heere Jezus. Opeens openbaart zich een wereld van lijden en smart. Wat een ellende en zorg huist er in het kleine stadje aan het meer van Galilea. Heel Kapernaüm verzamelt zich voor de deur van Petrus' huis. En de Heere Jezus? Als een machtige Medicijnmeester geneest hij allen die tot hem gebracht worden: vooral bezetenen, maar ook andere zieken.

Ziekten gedragen

Dit bracht Mattheüs, de evangelist die vooral voor de Joden schreef, ertoe erop te wijzen hoe op deze wonderlijke dag de woorden van Jesaja in vervulling zijn gegaan. Mattheüs citeert Jesaja 53: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen. Nu moeten we niet denken dat de Heere Jezus alle ziekten persoonlijk heeft doorgemaakt. Jezus is niet verlamd, blind of doof geweest. Maar in Zijn borgtochtelijk lijden heeft Hij de oorzaak van alle smart en ziekte weggenomen, namelijk de zonden. Zo mogen we de genezingswonderen in Kapernaüm ook zien. Het zijn tekenen die wijzen op het vergeven van de zonde en het betalen van de straf door de Borg. Ziekten zijn daarom voor Gods kinderen niet een straf op de zonde. Christus heeft immers voor hen de straf gedragen. Hij heeft de zware last van hun zonden op Zich geladen. Als Gods kinderen ziek worden, zijn dit kastijdingen met liefde van God gemengd. Zij moeten van de zonden afsterven en dicht bij de Heere leven.

Van nabij en van verre

We zagen dat de schoonmoeder van Petrus van de koorts werd genezen in lichamelijke tegenwoordigheid van de Heere Jezus. De vader van Publius werd koortsvrij doordat Paulus hem de handen oplegde en bad tot de God des heils. Toen echter de zoon van de koninklijke hoveling van de koorts genas, was Jezus kilometers van hem vandaan. God is niet alleen almachtig maar ook overalteenwoordig! Doet dit ons niet denken aan het schriftwoord:

Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van verre? (Jer.23:23). Voor velen is deze werkelijkheid tot schrik. Voor anderen is dit tot troost. Bijzonder als voor hen gelden mag: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen. In hun hart mag het wel eens klinken:

*Want, o trouw en eeuwig Wezen,
In mijn vrezzen
Staat mijn hoop op U alleen;
Gij, mijn God, zult in ellenden
Bijstand zenden,
En verhoren mijn gebeên.*

(Psalm 38:15, berijmd)

Capelle aan den IJssel, H.J.Agteresch

Vervolg om der gerechtigheid wil

Zalig (zijn) die vervolgd worden om der gerechtigheid wil...

Mattheüs 5:10

(4)

Welke door het geloof... (Hebr. 11:35-38)

Wonderlijk is de kracht des geloofs! Nadat in Hebrëen 11 vele voorbeelden daarvan genoemd zijn, wordt in vers 35-38 ook aangewezen wat Gods kinderen door de kracht des geloofs hebben uitgestaan om der gerechtigheid wil. *Anderen*, die niet door het geloof koninkrijken hebben overwonnen of de muilen der leeuwen hebben toegestopt, maar die wel *in diep en bitter lijden* alle tegenstand overwonnen en volhardden tot het einde toe. Onmogelijk hadden zij die weg kunnen gaan, als niet de Geest des geloofs in hun harten de genade des geloofs ten hoogste levend en krachtig had gemaakt. Christus was hen metterdaad een Zaligmaker van nabij, hoedanig de vervolging ook was om Zijns Naams wil. Het is als wordt ons in vers 35-38 gepredikt: op welke wijze ook de vijand woedt, hoe wreed zij ook is, de Held der hulpe is sterker en weet de Zijnen zo te schragen dat in het zwaarste en smartelijkste lijden het geloof triomfeert.

Van de bijzondere verdrukkingen die genoemd worden, is deze de eerste: "...anderen zijn uitgerekt geworden, de [aangeboden] verlossing niet aannemende...". Dit is werkelijk een vondst van satan, die het hart van zijn werktuigen brandend maakt van haat tegen degenen die van Christus zijn. Gedoeld wordt op een martelwerktuig waarop een vervolgde om Christus' wil wordt uitgerekt, zoals het vel wordt uitgespannen op het boveinde van een trommel. Daarna neemt men

stokken of knuppels ter hand om de uitgestrekte lichamen slag na slag toe te dienen. En dat gaat gepaard met de volgende verzoeking: de gefolterde wordt verlossing aangeboden. Dus temidden van deze zee van wrede pijniging komt het duivelse aanbod van genade: Verloochen slechts de leer die u belijdt, en u bent vrij! Verlos u zelf door alleen maar te zeggen dat u zich afkeren zult van Jezus en Zijn dienst! Neem die verlossing aan! O scherpe verzoeking! Duidelijk blijkt hieruit dat de satan liever de ziel verderft dan het lichaam. Het zou zijn overwinning zijn als de gemartelde zou toegeven. En zo niet, dan pas zal hij zijn verlies wreken door te slaan tot de dood.

O wonder: de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij een betere opstanding zouden verkrijgen. Niet aannemende - door het geloof. Want in de ziel werkte de gezegende Geest. Daar klonk het aanbod van vrije genade: de zalige gemeenschap met God en Christus. Het geloof was die gefolterde een bewijs der zaken die zijn beulen niet zagen: hij zou *een betere opstanding* verkrijgen. Ten jongste dage zou hij zijn lichaam terug ontvangen, niet tot eeuwige pijniging zoals de goddelozen, maar een heerlijk lichaam tot zaligheid. En alzo zou hij het Lam eeuwig volgen, waar het ook heen zou gaan!

Het algemeen gevoelen is dat de Schrift hier wijst naar Eleazar, over wie geschreven is in het apocriefe boek 2 Makkabëen 6. De Nederlandse Geloofsbelijdenis leert ons in artikel 6 dat de Kerk de apocriefe boeken 'wel lezen kan, en daaruit ook

onderwijzingen nemen, voor zoveel als zij overeenkomen met de canonieke boeken', hoewel zij verder geen kracht en vermogen hebben om de waarheid Gods op welke wijze dan ook te bevestigen. In Hebrëen 11:35 vinden we kennelijk een voorbeeld, dat uit een apocrief boek onderwijs verkregen kan worden. Eleazar namelijk was niet alleen een voornaam schriftgeleerde, maar vooral een godvrezend schriftgeleerde - hij was een schriftgeleerde, onderwezen in het Koninkrijk der hemelen (Mt. 13:52). De heidenen grepen hem toen hij negentig jaar oud was, en wilden hem dwingen zwijnenvlees te eten. Maar de grijsaard hield zijn mond gesloten, omdat zijn God hem dit vlees verbooden had: "Ook het zwijn... zal u onrein zijn" (Lev. 11:7). Eleazar weigerde, want hij was een reine van hart. Wat gebeurde er toen? Met geweld braken ze zijn mond open en stopten er zwijnenvlees in. Maar tevergeefs, want met afschuw en met kracht spuwde Eleazar het uit. Daarna verzochten zijn beulen hem door hem *verlossing* aan te bieden. 'Hier hebt u rein vlees', zo zeiden ze, 'eet dat op, en veins ondertussen dat het zwijnenvlees is.' Maar hij nam het niet aan. Waarom niet? Omdat hij niet veinzen wilde, en opdat de jeugd er geen misbruik van zou maken. Zo makkelijk zouden ze in bange omstandigheden zeggen: 'Onze oude leraar Eleazar heeft toen ook geveinsd, dan mogen wij nu ook wel de aangeboden verlossing aannemen.' We mogen wel zeggen dat de godvrezende Eleazar hart had voor zijn catechisanten, nietwaar? Hij, die gedood werd om der gerechtigheid wil. Maar hij leeft. Ja, zalig is hij!

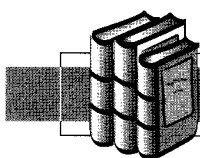
Let er op, dat het een kleine zaak scheen te zijn: een stukje onrein vlees eten. Of zelfs: slechts te veinzen dat het onrein vlees was. Was het geen dwaasheid dat Eleazar het weigerde? O, zulke gedachten komen zo makkelijk in ons arglistig hart op. Het antwoord geeft de Heere Jezus in Lk.16:10 "Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het grote onrechtvaardig." Ons verduisterd verstand draait het om, zodat we zeggen: die getrouw is in het grote, die is het ook in het zeer weinige. Maar zo is het dus niet. Gods wil en welbehagen kan veracht worden in zowel het minste als in het meeste. En daar gaat het om: om de

wil Gods - of de zaak nu klein is of groot. Degene nu die Gods wil betracht met zijn hart in het weinige, die zal dat ook doen in het grote. Eleazar wist, wat Jakobus schrijft: "Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle" (Jak. 2:10). Eleazar kende geen zogenaamde kleine zonden, want hoe klein ook voor

het oog, hij zou zijn belijdenis verliezen en Christus verloochenen. Eleazar weigerde door het geloof! Zo terecht merkt een zeker oudvader op: Zo wij niet evenzeer gereed zijn te lijden om het kleine als om het grote, wij zullen om geen van die lijden.
(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Boekennieuws

Dr. S.D. Post, Duivels dichtbij. uitg. Groen Heerenveen, ISBN 90-5829603-2; 224 pag.; € 12,50.

Een boek over de duivel. Is dat niet teveel eer? Niet wanneer de satan ontmaskerd wordt in z'n listen en aanvallen. En dat gebeurt in 'Duivels dichtbij', geschreven door dr. S.D. Post. Op een indringende en aansprekende manier schrijft hij over de grote tegenstander van God. Gezien de macht en de kracht waarmee satan zich in deze tijd manifesteert, zou elke jongere - 'Duivels dichtbij' komt als deel 17 uit in de serie Jongerenperspectief van Uitgeverij Groen - dit boek gelezen moeten hebben.

Post gaat eerst vanuit de Bijbel in op de persoon en het werk van de duivel. Er staat veel over hem in de Bijbel. Hoe hij als gevallen engel probeerde het heilsplan van de Drie-enige God te dwarsbomen. Hoe hij zijn aanvallen verdubbelde toen de verlossing van Gods kinderen dichterbij was dan ooit in de komst van Gods Zoon naar deze wereld. Hoe hij definitief onttroond werd door de dood van de Heere Jezus. Hoe hij gebonden werd in de tijd van de Handelingen. Maar ook dat hij nog één keer ontbonden wordt. Voor een kleine tijd. Post oppert op pagina 68: "Er zijn tekenen die er sterk op wijzen dat die tijd aangebroken is. Dat de satan in de eenentwintigste eeuw mag uitgaan."

Vervolgens beschrijft Post hoe satan op allerlei manieren groepen mensen bewerkt en hoe hij de mens individueel belaagt. Alles wordt geïllustreerd met actuele voorbeelden, maar ook bijbelse gegevens en voorbeelden uit de kerkgeschiedenis krijgen volop de ruimte. Daarbij laat Post naast de Bijbel de kanttekeningen, de belijdenisgeschriften, Luther, Calvijn, diverse oudvaders en puriteinen aan het woord. Er is in het ver-

leden al heel wat nagedacht over de 'mensenmoeder van den beginne'! Er komt veel aan de orde, maar "Het is natuurlijk onmogelijk om alle listen (...) op een rijtje te zetten" schrijft de auteur op pagina 165. Toch geeft dit boek goed inzicht in de listen van satan. Aangrijpend komt de zondeval in Genesis 3 (weer) op je af. Heel helder wordt beschreven hoe satan de schijnbeking en verkeerde godsbeelden gebruikt om mensen gerust te stellen. Zolang ze zich maar niet druk maken om hun onsterfelijke ziel! Hoe worden we van hem verlost? Ook daar wijst Post op. Beking, wedergeboorte is nodig. We moeten van koninkrijk veranderen. "Daarom is het nodig dat we van nieuws geboren worden. (...) Dat gebeurt als de Geest in ons gaat werken." (p. 164) De auteur probeert in z'n schrijfstijl aan te sluiten bij de jongeren voor wie hij schrijft. Het is hier en daar op het vlotte af, maar ik waardeer zijn poging absoluut. Andere momenten schrijft hij juist weer teer, over het werk van de Heere in zondaarsharten bijvoorbeeld. Het boek ziet er goed verzorgd uit, maar storend zijn de vele taalfouten die erin staan. De hoofdstukken worden afgesloten met goede gespreksvragen en afgewisseld door twee toepasselijke intermezzo's: een beschrijving van 'De hellige oorlog' van J. Bunyan en van 'Brieven uit de hel' van C. S. Lewis.

Woerden,

L.A. Kroon

W.B. Kranendonk, Geplant en bewaard. Uitg. Kerkenraad Geref. Gemeente Drachten, 281 blz., € 18,50.

In dit boek worden aspecten van de geschiedenis van de Geref. Gemeente in

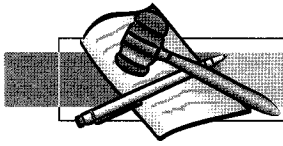
Drachten beschreven. In het eerste hoofdstuk kunnen we lezen over Gods grote daden in de tijd van de Reformatie en de Nadere Reformatie in Friesland. Namen van hen die in verleden tijden Gods Kerk in die provincie, maar ook in breder verband mochten dienen, worden genoemd en summier iets over hun leven en werk verteld. In 1844 werd door Ds. T.F. de Haan uit Groningen in Drachten een Afgescheiden gemeente geïnstitueerd. Altijd zijn er onder dat Friese volk mensen geweest wier hart uitging naar een schriftuurlijk bevindelijke waarheid. In 1909 ontstond er een Christelijke Gereformeerde Kerk. In het begin van de vijftiger jaren kwam er onrust in de gemeente. De predikant die de gemeente diende, noemde bevindelijke prediking 'vergif'. Een kleine groep mensen die zich losgemaakt had van de Christelijke Gereformeerde Kerk, zocht contact met ds. Van Minnen, die hen met raad en daad bijstond, zodat Drachten nu behoorde tot het kleine kerkverband van de Christelijk Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Reeds in 1955 ontving de gemeente haar eerste predikant in ds. H. Groen. Kort is zijn aardse leven geweest. Hij werd geboren in 1917 en overleed in 1957. In de tijd dat hij ernstig ziek was schreef hij een brief aan zijn gemeente waarin de volgende zin voorkwam: 'De weg die de Heere thans met ons houdt, is ook moeilijk, niet te begrijpen, maar de Heere vergist zich nooit.' De mensen die hem gekend hebben, spreken over een eenvoudige, godvrezende man. Na het overlijden van ds. Groen verliep de gemeente. Het ledental liep terug tot 25. Men besloot contact te zoeken met de Gereformeerde Gemeente. In februari 1962 werd de gemeente opgenomen in ons kerkverband. In 1970 werd een vernieuwd en uitgebreid kerkgebouw in gebruik genomen. De eerste predikant, ds. Venema deed op 31 januari 1973 zijn intrede. De gemeente groeide en in 1976 werd een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen.

Veel wordt er verteld over het wel en wee van dit volk. De auteur schrijft terecht: 'De laatste kwarteeuw is met de nodige terughoudendheid beschreven, omdat veel betrokkenen bij de kerkelijke ontwikkelingen nog in leven zijn en de litten van sommige gebeurtenissen nog altijd pijnlijk zijn.' Ik denk dat dit wijs is. Na een moeilijke periode heeft ds. Mol, hoewel emeritus predikant, veel werk verricht. Door zijn rustig en vriendelijk optreden keerde de rust weer.

Sinds 4 september 2002 mag ds. G. Hoogerland de gemeente als eigen herder en leraar dienen. God zegene hem en het volk waarover hij gesteld is.

Nieuwerkerk,

ds. A.J. Gunst

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Leiderdorp: ds. A.T. Vergunst
te Carterton (Nieuw-Zeeland);
Te Nijkerk: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Oostkapelle:
ds. M. Golverdingen te Boskoop.

Aangenomen:

Naar Kruiningen:
ds. G. Hoogerland te Drachten.

Bedankt:

Voor Scherpenisse: ds. P. Melis te Veen.

BEVESTIGING EN INTREDE

DS. C.J. MEEUSE TE GOES

De gemeente Goes heeft, na ruim een jaar vacant te zijn geweest, weer een herder en leraar mogen ontvangen in de persoon van ds. C.J. Meeuse. Op 30 augustus 2006 mocht de bevestiging en intrede plaatsvinden. De Heere heeft in Zijn goedheid nog aan de gemeente gedacht.

Bevestiging

In de bevestigingsdienst is voorgegaan ds. J.W. Verweij als de consulent van de gemeente Goes. De bediening van het Woord was uit 2 Timotheüs 4: 5, het laatste gedeelte: 'maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij'. De tekst wijst ons op de hemelse opdracht aan Zijn getrouwe dienaren. Het zet ons stil bij de rijke inhoud van hun dienst en bij de bevestiging van hun dienst.

Paulus houdt Timotheüs voor dat hij vast moet houden aan hetgeen uit het Woord van de Koning hem gedurig is voorgehouden. Voor alle dienaren geldt ook nu de opdracht: 'Predikt het Evangelie aan alle creaturen'. De Heere Jezus doet het Koninkrijk komen ondanks alle pogingen van de vorst der duisternis om dat te verijdelen. Bij de dienaar dient voor ogen te staan: 'Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij'. Uw dienst is de dienst van Koning Jezus, de dienst die de Heere Zelf heeft ingesteld. In die dienst staat centraal: predik het Woord. Dat is de opdracht van de Koning der Koningen aan al Zijn dienaren. Dat hebben ze getrouw en naastig te doen. Wel kan alleen de Heere Jezus de dienaar een geopende toegang geven tot de troon der genade om met zijn dodelijke armoede en ledigheid bij Hem te schuilen, tot Hem de toevlucht te nemen. Door genade moeten zij ingewonnen en overwonnen

worden om de voetstappen te volgen van Hem 'Die als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed, niet dreigde, maar gaf het over Dien, Die rechtvaardig oordeelt'. Het gaat niet om de dienaar, het gaat niet om de naam van de dienaar. Het gaat om de Naam van Hem van Wie geschreven staat: 'Want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden'. Het gaat om de woorden van onze Heere Jezus Christus, die ons twee dingen prediken: de dood in Adam en het leven in Christus. Mocht het voor de dienaar gelden: 'Maar de Heere heeft mij bijgestaan, opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen dezelve zouden horen; en ik ben uit de muil des leeuws verlost. En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk. Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen'.

'Ja ik, van ganser harte' is het antwoord van ds. Meeuse na het lezen van het formulier om de dienaars des Woords te bevestigen. Vervolgens spreekt ds. Verweij hem toe, daarbij de wens uitsprekend dat de Heere hem met z'n vrouw en kinderen moge gedenken en dat Hij hem moge geven de zalving, de verlichting, de wijsheid, de zachtmoedigheid en de kracht van de Geest der genade en der gebeden. Ds. Verweij spreekt dan ook de gemeente toe en wijst er op dat het de Heere behaagd heeft de gemeente, na ruim een jaar vacant te zijn geweest, opnieuw een herder en leraar toe te schicken. Hij wijst dan ook nog op de beschrijving van het ambt van een dienaar des Evangelies: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus' wege: Laat u met God verzoenen'.

Intrede

's Avonds is de intrededienst. Ds. C.J. Meeuse spreekt dan naar aanleiding van Psalm 40: 10 en 11: 'Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het. Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grote gemeente'. In de eerste plaats wordt gelet op de boodschap. De gerechtigheid wordt verkondigd, de waarheid, het heil, Gods weldadigheid en trouw. In de tweede plaats wordt stilgestaan bij de Boodschapper: de enige Gezant, de Heere Jezus Christus. Onze hulp is in de Naam des Heeren. God

geve dat het voor ons beleving moge zijn. Het is een psalm van David. Hij heeft de psalm gedicht voor de opperzangmeester, opdat die gezongen zou worden. Het was de Heilige Geest, Die David gaf deze psalm te dichten, vooral met zicht op de grote Davids Zoon. Wie Hij is, Wie Hij wilde zijn voor David en voor Zijn Kerk, alle eeuwen door. Voor die mensen die kunnen zeggen: 'Schoon 'k arm ben en ellendig, denkt God aan mij bestendig; Gij zijt mijn Hulp, mijn Kracht, mijn Redder, o mijn God, Bestierder van mijn lot, vertoef niet, hoor mijn klacht'. Het is een diep bevindelijke psalm, vooral van Davids grote Zoon, waarin gesproken wordt van Zijn offerande: 'Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëist. Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven. Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands'. Het zijn niet alleen die verzen waarin de Messias gezien mag worden, maar ook in Zijn diepe vernedering, ook in Zijn verhoging en ook in de woorden van onze tekst. Gerechtigheid, het staat zowel in het 10e als in het 11e vers. Kent u die zaak, gerechtigheid? Door de zondeval maakte bij de mens zijn gerechtigheid plaats voor ongerechtigheid en schuld, maar de Heere heeft recht op ons, recht op ons leven, recht op onze tijd, recht op onze talenten. Mochten we leren dat wij, die onrechtvaardig zijn, met een rechtvaardig God te doen hebben, Die de zonde haat en straft. Wat predikte Christus? 'Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden'. Heeft de Heere krachtig in uw leven gewerkt, dan komt het daarin tot uitdrukking dat u inderdaad gerechtigheid gaat zoeken. De Heere Jezus zegt dan, dat ze hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Gerechtigheid: de vernieuwde mens wordt weer in Gods gemeenschap hersteld, om Christus' wil. Ze hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, daar de liefde Gods in het hart is uitgestort, die het sterke verlangen werkt om voor God te leven. Maar er staat nog meer in de boodschap: 'Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grote gemeente'. Christus predikt de waarheid. Christus is de Waarheid. Uw heil spreek ik uit: Christus is het Die redt, Die verlost, Die brengt tot Gods gunst. Het komt voort uit Gods welbehagen. De verdienende oorzaak ligt in Christus. Hoort naar Zijn roepstem. Het heil is om niet te verkrijgen voor een onwaardige. Dat u Hem mocht kennen en Zijn weldadigheid. Christus boodschapt het. Hij is de grote Boodschapper. Door de Vader is Hij in de wereld gezonden om de zaken, die genoemd zijn, gestalte te geven. Hij is het vleesgeworden Woord. Zijn leven was prediking en Zijn prediking leven. In de grote gemeente predikte Hij de waarheid, het heil, de weldadigheid en de trouw. Zie Hem op de heuvels van Galilea als duizenden mensen samenstromen om Hem te horen. Maar

ook predikte Hij in de huizen, in de straten, in de stegen, bij de hoeren, bij de tollenaars, ook bij de zondaar. Groot is de schare, die niemand tellen kan, die bijeenvergaderd wordt uit alle tongen, talen en natiën. Vraagt u zich maar af, of u erbij zult horen. Mocht u Zijn stem horen.

Na de prediking heeft ds. Meeuse onder andere toegesproken de gemeente, maar ook alle geledingen van de gemeente, alsmede de afgevaardigden van de classis Goes, de Particuliere Synode Zuid, de kerkenraad van de gemeente te Apeldoorn en de burgerlijke gemeente Goes. Ds. G.J.N. Moens heeft een welkomstwoord tot hem gesproken namens de classis Goes en de Particuliere Synode Zuid. Wethouder M.K. Dieleman deed dat namens de gemeente Goes en ouderling L. Moerland namens kerkenraad en kerkelijke gemeente. Op zijn verzoek is ds. Meeuse Psalm 119: 7 toegezongen.

Goes,

J. Spijk

35-JARIG AMBTSJUBILEUM EN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING DS. J.W.VERWEIJ

Tijdens een herdenkingsbijeenkomst van het 35-jarig ambtsjubiläum van ds. J.W.Verweij op 16 september 2006 ontving ds. Verweij uit handen van de burgemeester van Reimerswaal een koninklijke onderscheiding door de benoeming tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding heeft hij mogen ontvangen vanwege zijn 35-jarige arbeid als dienaar van Gods Woord, alsmede voor zijn werkzaamheden binnen het Curatorium van de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten, 3 jaar als lid en 12 jaar als secretaris. Ds. Verweij is vanaf 1980 lid en vanaf 1983 voorzitter van het Deputaatschap bij de Hoge Overheid. In het verleden diende hij binnen diverse deputaatschappen en participeerde hij in bestuurlijke taken binnen het reformatorisch basis – en voortgezet onderwijs.

Ds. Verweij diende als predikant de Ge-

reformeerde Gemeenten van Hendrik Ido Ambacht (1971-1980), Ridderkerk (1980-1986), Amersfoort (1986-1992), Rijssen-Zuid (1992-1997), Tricht-Geldermalsen (1997-2002) en Yerseke (2002 tot heden). Verder werden ds. Verweij en zijn vrouw toegesproken door ds. J.J. van Ekeveld die sprak namens het Curatorium van de Theologische School en het Deputaatschap bij de Hoge Overheid van de Geref. Gemeenten. Ds. A. Verschuure sprak namens de classis Goes en als consulent van Yerseke, ds. L. Blok sprak namens de predikanten en emeritipredikanten. De bijeenkomst werd geopend door de 2e voorzitter van de kerkenraad, ouderling P. van Vijven en gesloten met een dankwoord door ds. J.W. Verweij.

Zondagmorgen 17 september werd door ds. Verweij een herdenkingspreek uitgesproken over de woorden uit Deuteronomium 32, de verzen 3 en 4. Het thema was: Het loflied van en op JEHOVA. De tekst werd verklaard aan de hand van drie hoofdgedachten: 1) Zijn lof moet verkondigd worden; 2) Zijn werk alleen zal geprezen worden; 3) Zijn recht zal verheerlijkt worden. De dienst werd aangevangen met het zingen van Ps. 34: 2: "Komt, maakt God met mij groot...".

Na afloop van de dienst werd dominee toegesproken door ouderling Van Vijven die namens de gemeente dominee feliciteerde met het jubileum en de ontvangen koninklijke onderscheiding. Aardse onderscheidingen moeten bij de dood teruggegeven worden, de hemelse zijn eeuwig! Kenmerkend voor de prediking van dominee noemde hij dat altijd het bloed van Het Lam centraal staat. De verkondiging van Zijn lof en deugden zal eens volmaakt mogen zijn in het Jeruzalem dat Boven is! Staande zong de gemeente haar geliefde predikant toe uit Ps. 40 vers 5: "Uw heilleer wordt door mij alom verbreid..."

Zo mochten de bijeenkomsten van gedenken en herdenken afgesloten worden in ootmoedige erkenning van Gods grote daden en onbezweken trouw.

Kerkenraad Geref. Gemeente Yerseke

Ouderling K. Bel, een van de twee coördinatoren, heette de ambtsdragers en vrijwilligers uit de beide classes en de andere belangstellenden welkom. Hij wees op de geweldige inzet van een groot aantal mensen, die het gebouw hebben opgeknapt en ingericht. De open dag op 9 september trok ruim 150 buurtbewoners.

Deputaat ds. W.J. Karels stond in zijn openingstoespraak stil bij Psalm 27. Hij wees op de verwereldlijking van een stad waar eens grote bloeiende gemeenten bestonden. Veel gemeentelieden zijn elders gaan wonen. Wat een arbeidsveld blijft er in de stad echter liggen.

Vanuit dit gebouw mogen we Gods Woord gaan doorgeven. Hoe moet dat gaan? De Heere schenke ons te sterven aan onze eigen krachten en het te verwachten van de levende God. Het welbehagen zal door de hand van Christus gelukkig voortgaan. Zijn bloed heeft verzoenende en reinigende kracht. Als we die reiniging nodig gaan krijgen, heeft de wereld zijn glans verloren. De Heere geve dat de boodschap van schuld en genade in alle eenvoud en getrouwheid mag worden doorgegeven.

Na de toespraak van ds. Karels overhandigde ouderling A. Stam van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland te Kinderdijk de kanselbijbel aan ouderling L. van Welie uit Poortugaal, voorzitter van de classicale evangeliëcommissie. Stam noemde het „een gewichtvolle dag, een mijlpaal nu het Woord dat op deze kansel gesloten is, hier nu weer mag opengaan. Ik ben ontzettend blij dat ik hier nu met Gods Woord in mijn handen mag staan en dat we dit gebouw in handen van onze vrienden kunnen overgeven. We hopen dat het Woord kracht mag doen.”

Ouderling Van Welie opende de Bijbel, las Psalm 119:129-136 en liet de verzen 65 en 67 zingen. Hij blikte terug op de voorbereidingen sinds de eerste vergadering op 30 oktober 2001. Van Welie dankte al degenen die meewerkten of materialen kosteloos of tegen een zeer schappelijk bedrag beschikbaar stelden.

Na het zingen van Ps. 72:7 en van enkele verzen uit de Morgenroep besloot coördinator G. van de Breevaart, voorheen evangelist in Leeuwarden, de samenkomst met dankgebed.

REGIO-AVOND VBBG TE KRABBENDIJK

De bond van vrouwenverenigingen van de Geref. Gemeenten hoopt op D.V. 4 oktober een regionale avond te houden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krabbendijke onder leiding van dhr. J.A. Bliëk. Ds. A. Verschuure zal dan spreken over "Lijden in Bijbels licht" met als ondertitel "Gelouterd door het lijden". Aanvang: 19.30 uur. Alle belangstellenden zijn eveneens hartelijk welkom.

JUBILEUMBIJENKOMST 75 JAAR JBBG

D.V. 7 oktober bestaat de JBBG 75 jaar.

INLOOPHUIS ROTTERDAM

Steeds kleiner werd het aantal bezoekers van de diensten van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland in de Rotterdamse wijk Charlois. Op 30 januari 1994 werd de laatste zondagse kerkdienst gehouden, op 26 november 2002 de laatste weekdienst. Daarna werd het gebouw aan de Gouwstraat niet meer gebruikt. Ooit

diende het als onderkomen van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Gebouwen voor Christelijke Belangen. Die belangen blijven er behartigd worden: op zaterdagmorgen 16 september openen de classes Rotterdam en Ridderkerk van de Gereformeerde Gemeenten er een inloophuis voor het evangelisatiewerk in deze oude stadswijk.

Ter gelegenheid hiervan organiseert de jeugdbond een jongerenavond in de Laurenskerk te Rotterdam. Een afwisselend programma met interviews met jongeren en ouderen over de vraag "Heeft jeugdwerk toekomst?" Koorzang door jongerenkoor Da Capo (Gouda), Jubilate (Dordrecht) en Asaréla (Slikkerveer). Appelwoord "Wees getrouw" door ds. B. van der Heiden. Veel samenzang en jongerenbijdrage met declamatie en muziek. Muzikaal ensemble, gevormd door JeV van Lisse.

Aanvang: 19.00 uur, kerk open vanaf 18.15 uur. Sluiting 21.15 uur. Entree gratis; collecte t.b.v. het jeugdwerk.

Kijk voor meer informatie in Daniël of kijk op www.75jaarjbgg.nl.

CONFERENTIE WERKERS GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Op D.V. vrijdag **13 oktober** wordt er een conferentie gehouden voor werkers in de geestelijke gezondheidszorg. Locatie: één van de zalen van de kerk van de Geref. Gemeente te Zeist.

Het thema is: "Geestelijke strijd in de gezondheidszorg". Dr. R. Seldenrijk zal spreken over "Manifest in onze cultuur", mw. P.G. Wijland over "Merkbaar in de zorgverlening", en ds. L. Terlouw over "De Geest en de geesten". Om 16.00 uur begint het programma (vanaf 15.30 uur inloop met koffie) en om 20.30 uur zal de bijeenkomst worden gesloten. Voor een maaltijd wordt gezorgd.

Er zijn geen kosten voor deelname aan deze conferentie verbonden. Belangstellenden kunnen zich rechtstreeks opgeven bij de jeugdbond, tel. 0348-489948, e-mail: jbgg@cbgg.nl.

CONTACTDAG "HELPEDE HANDEN"

D.V. zaterdag **7 oktober** is er een contactdag voor mensen met een lichamelijke handicap. Locatie: een zaal van de Petra-kerk van de Geref. Gemeente te Kapelle-Biezellinge. Aanvang: 10.30 uur. Dhr. J. Mastenbroek uit Gouda hoopt dan een lezing te houden over "Gedienstige geesten" (de dienst der engelen). Belangstellenden zijn van harte welkom. I.v.m. broodmaaltijd graag **vóór 4 oktober** opgeven bij het secretariaat: Aalbersestraat 1, 4463 TB Goes.

ZANG- EN VERTELMIDDAG TE RIJSSEN

Op D.V. zaterdag **14 oktober** hoopt het Noordmannenkoor zijn traditionele zang- en vertelmiddag – speciaal voor mensen met een verstandelijke handicap – te houden. De leiding berust bij dhr. W. Visser, die ook een bijbelvertelling zal verzorgen. De collecte is bestemd voor de Obadja-school in Zwolle. Een ieder wordt van harte uitgenodigd deze middag bij te wonen. Na afloop is er gelegenheid om onder het genot van koffie of frisdrank nog even gezellig na te praten.

Aanvang: 14.30 uur. Locatie: Noorderkerk, Molenstalweg 19, Rijssen.

ZANGAVONDEN

Dordrecht

T.b.v. het reformatorisch onderwijs in Canada en Noord-Amerika zal er op D.V. **7 oktober** in de Grote Kerk te Dordrecht een psalm- en psalteravond met CD-opname worden gehouden. Hieraan werken o.a. mee: de bovenstemgroep te Hardinxveld-Giessendam e.o. en het zangkoor "Praise the Lord" van de Geref. Gemeente te Waarde. Algehele leiding: ds. A.A. Brugge. Aanvang: 19.30 uur.

Hilversum

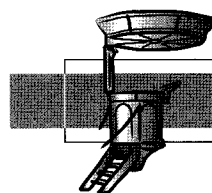
De ring midden van de bond van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op D.V. vrijdag **6 oktober** een koor- en samenzangavond in de Westerkerk van

de Geref. Gemeente te Hilversum, Fred van Eedenlaan 15.

Hieraan werken mee: het jongerenkoor "De kleine Lofstem" uit Woerden, het gemengd "Eskolkoor" uit Houten en het gemengd koor "Preludium" uit Woerden. Namens de Vereniging Helpende Handen, waarvoor een collecte zal worden gehouden, zal dhr. W. van Kempen een appelwoord spreken. Aanvang: 19.30 uur.

NAJAARSVERKOPING IN VEENENDAAL

D.V. zaterdag **7 oktober** houden de verenigingen van de Geref. Gemeente van Veenendaal hun jaarlijkse verkoping in en bij het kerkgebouw aan de Vijftien Morgen 51, aldaar. U bent van harte welkom tussen 9.15 en 15.00 uur. De opbrengst is bestemd voor de deputaatschappen Israël en Evangelisatie.

Predikbeurten

ZONDAG 1 OKTOBER 2006

Aagtekerke 19.00 uur ds. Moens; Alblas-
serdam (in Havenkerk, Wilgenplein) 12.00
en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo
10.00 uur ds. J. Karels; Alphen a/d Rijn
15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Amers-
foort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apel-
doorn 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds.
Kleppe; Arnhem 10.00 en 16.00 uur stud.
De Waard; Barendrecht (in CGK; Voordijk
252) 13.30 (H.A.) en 19.00 uur ds.
Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur lees-
dienst; Beekbergen 19.00 uur ds. Tuinier;
Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van
der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. C.
Harinck en 19.00 uur ds. P. Mulder;
Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golver-
dingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering
10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d
IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds.
Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en
19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 15.00
uur ds. De Wit; Doetinchem 18.30 uur
stud. De Waard; Dordrecht 10.00 en 17.00
uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00
uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk,
Amsterdamseweg 9) 12.15 (H.A.) en 19.00
uur ds. Van Belzen; Elspeet 10.00 en 18.30
uur ds. Vermeij; Enschede 15.30 uur ds. J.
Karels; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L.
Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds.
Hakvoort; Goes 9.30 en 18.00 uur ds.
Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorin-
chem 14.30 uur ds. M. Karens; Gouda 9.30
(H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; 's-
Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds.
Driessen; 's-Gravenpolder (kerkgebouw
Sporstraat) 9.30 en 18.00 uur ds. H.

Hofman jr. en 14.00 uur leesdienst; 's-
Gravenzande 19.00 uur ds. Mondria; Haar-
lem 16.00 uur ds. Kattenberg; Hardinx-
veld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds.
W.J. Karels; Hellevoetsluis 18.30 uur ds.
Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur
ds. Clements; Herkingen 14.30 uur ds. Van
Manen; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds.
Visscher; Houten 11.00 en 17.00 uur ds.
Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds.
Tanis; Kamperland 14.30 uur ds. Meeuse;
Kapelle-Biezellinge 9.30, 14.00 (Engelsta-
lige dienst) en 18.00 uur ds. Baan;
Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst;
Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds.
Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds.
Verschuure en 14.00 uur leesdienst;
Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P.
Mulder; Leiderdorp 16.30 uur ds. Paul;
Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00
uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds.
Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot;
Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens;
Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30
uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en
18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur lees-
dienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds.
Van Manen; Mijdrecht 19.00 uur ds.
Visscher; Moerkapelle 9.30 uur leesdienst
(doventolk); Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur
ds. Boogaard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds.
W. Harinck; Nieuwerkerk Zld 9.30 en
15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30
uur ds. Van Dijk; Nunspeet 9.30 en 15.00
uur (H.D.) ds. Schot; Oostburg 15.30 uur
ds. De Heer; Oostvoorne 10.00 (H.A.) en
15.30 uur ds. Silfhout; Opheusden 10.00
en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland

9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Puttershoek 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur ds. Terlouw en 17.00 uur ds. Baaijens; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.15 uur ds. Van der Net; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Van Krimpen; Scheveningen 19.00 uur ds. Driessen; Soest 9.30 uur ds. Van Ekeveld en 15.00 uur ds. L. Blok; Sprang Capelle 14.30 uur ds. Melis; Stad a/h Haringvliet 14.30 uur ds. Schipper; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. De Heer; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 16.30 uur ds. Van Ekeveld; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. Van Gelder; Westzaan 10.00 en 15.30 stud. Heijkamp; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hogchem; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 en 18.00 uur stud. Labee; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 19.00 uur ds. Golverdingen; Zwolle 19.00 uur ds. Tanis.

DINSDAG 3 OKTOBER 2006

Aagtekerke 19.30 uur ds. Schipper; Haarlem 19.30 uur ds. Kleppe; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Veenendaal; Stolwijk 19.30 uur ds. Mondria; Vlaardingen 19.30 uur ds. Visscher.

WOENSDAG 4 OKTOBER 2006

Aalburg 19.30 uur stud. Heijkamp; Aalst 19.30 uur ds. Van Aalst; Beekbergen 19.30 uur ds. Vermeij; Berkenwoude 19.30 uur stud. Labee; Katwijk aan Zee 19.45 uur stud. De Waard; Meeuwen 19.30 uur ds. Mondria; Melissant 19.30 uur ds. Van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Hakvoort; Nisse 19.30 uur ds. Van Manen; Oostvoorne 19.30 uur ds. Van der Net; Oudemirdum 19.30 uur ds. Van Dieren; Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal (bijbellezing); Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Van Krimpen; Sint Philipsland 19.30 uur ds. De Heer; Utrecht 20.00 uur ds. Schreuder.

DONDERDAG 5 OKTOBER 2006

Apeldoorn 19.30 uur ds. Hoogerland; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Enkhuizen 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Houten 19.30 uur ds. Brugge (voor de zending); Puttershoek 19.30 uur ds. Schipper; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Jongste; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. M. Karens; Spijkenisse 19.45 uur ds. Baan; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Schot; Zeist 14.30 uur ds. Van Ekeveld (huw.bev.).

VRIJDAG 6 OKTOBER 2006

Hoogvliet 14.30 uur ds. Visscher (huw.bev.); Middelburg-Centrum 14.15 uur ds. De Heer (huw.bev.); Nieuwerkerk Zld 18.30 uur ds. Gunst (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samen-

komsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur. Zaterdag tot 13.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.

U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

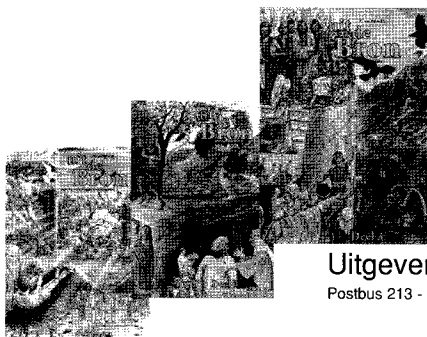
U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Nieuw verschenen Uit de Bron deel 3

Bijbelse vertellingen voor kinderen met prachtige sprekende illustraties

door C. van Rijswijk
324 pagina's
€ 26,00

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

e-mail:
delezer@kliksafe.nl

Nieuw

C. van Rijswijk is gestart met een nieuwe serie boekjes voor kinderen van 4-6 jaar. De boekjes zijn voorzien van prachtige illustraties en bevatten uitsluitend eenlettergreppige woorden.

Inmiddels verschenen:

deel 1: bram en de boog

(hoe de bestolen Bram door dorpsbewoners wordt geholpen)

deel 2: brentz en de kip (hoe ds Brentz wonderlijk werd onderhouden)

deel 3: op zoek naar het Kind (de Wijzen uit het Oosten)

de Ster-serie

€ 7,50 per deel

Deze deeltjes zijn bijzonder geschikt voor kinderen die beginnen te lezen.

Naast de Heere hartelijk dank voor de vele blijken van medeleven tijdens mijn 50-jarig ambtsjubileum in welke vorm dan ook.
En ook namens vrouw en kinderen.

B. Kriekaard

Ons nieuwe adres:
Bosburg 7
4401 AH Yerseke

Yerseke, september 2006

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010-458 31 12
voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

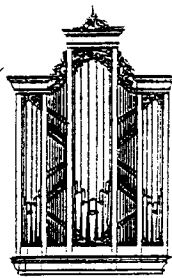
AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te koop **stacaravan** op **De Hofstee** in **Nunspeet**, met 3 sl.k., 2 jr. oud, alles compleet, vr.pr. € 27.500,-. Voor inl. + foto's bel-len naar 0186-613788.

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauroatie-Stem- en onderhoudswerk.

Geerts
herenkleding

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streeppantalons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

Christelijke begrafeniszorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafeniszorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Borderline

INFORMATIEMARKT

In Nederland hebben zo'n 200.000 mensen een borderline persoonlijkheidsstoornis. Het is een verwarrende en ingrijpende stoornis voor zowel de persoon die eraan lijdt als voor zijn omgeving. In het kader van de Landelijke Dag Psychische Gezondheid organiseert Eleos een informatiemarkt over borderline.

www.eleos.nl

Wanneer?

D.V. za.14 oktober van 10.00 - 14.00 uur.
Toegang gratis.

Waar?

Eleos-dagkliniek *de fontein* in
Huis ter Wege, Amersfoortseweg 17
te Bosch en Duin (bij Zeist).

Wat?

Informatiemarkt en diverse workshops.

Voor wie?

Mensen met borderline, familieleden,
directbetrokkenen, ambtsdragers, klaag-
vrouwen- en mannen en belangstellenden.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.eleos.nl of bel/mail
mevr. E. Drewes, (033) 45 59 409 of
erica.drewes@eleos.nl.

 Eleos
stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw **NIEUWE** en **TWEDEHANDS**: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop Gebruikte Boeken

maandag gesloten

Voor het leveren en leggen van
natuurstenen- en keramische
vloeren. Alleen eerste klas kwalite-
teit en steeds de laagste prijs.
Tegelzetersbedrijf J. Slingerland,
0184-611917.

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:

- H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos

THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Kamers te huur in Ochten (Kesteren). 0344-643193 / 06-30007653.

Begrafenisonderneming STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

**ELEKTROTECHNIEK
van den Berg bv**

*Elektrotechniek, verlichtings-
techniek en noodverlichting
voor kerken en scholen*

Bedrijfsweg 16 - 3831 KE LEUSDEN
Telefoon 033-4941235 - Fax 033-4948687
www.elektrovdberg.nl

SATSA
Safaritour & Travel

REIZEN NAAR ZUID-AFRIKA

Wekelijks naar o.a.:

- Swaziland
- De Panorama Route
- Kruger Nationale Park

Dagelijks naar o.a.:

- Johannesburg
- Pretoria

Geschikt voor grote en kleine groepen.
Aantrekkelijk verblijf in Sandton, Johannesburg.

Voor meer informatie:

+27 11 706 4809
+27 82 900 9368
+27 11 463 6810
wybe@umfulatours.com
www.umfulatours.com

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

VLOERTEGELS

NATUURSTEEN- EN TEGELVLOEREN

De **KROON KWALITEITEN**®:

KEUZE uitgebreide showroom: 1.200 m² presentatie met ruim **300 soorten natuursteen** vloeren en meer dan **250 soorten tegelvloeren**

KENNIS gedegen advies; ook bij u op locatie

KUNDIG vakkundige plaatsing; evt. met vloerverwarming

KLASSE klantvriendelijk, prima service en nazorg

WWW.KROONSTENENVLOEREN.NL

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk • Tel 0183-354225

De showroom is geopend van di-vr 9.30-17 u en za

KERKEN

Altijd speciale condities voor vloeren in kerkgebouwen.

U wilt persoonlijk & vrijblijvend advies?

Bel dan even voor een afspraak; we nemen graag de tijd voor u.

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
voor leveringen buiten Zeeland

**Te huur in
Elspeet op de
Veluwe**

Op een kleinschalig bungalowpark:

Nieuwe en nieuw te bouwen luxe bungalows van alle gemakken voorzien in een mooie natuurlijke omgeving vanaf 29 september (behalve wk 43).

www.lochtenveld.nl
0577-461043 of bgg 06-53651000

Er zijn ook nog enkele nieuw te bouwen bungalows te koop.

Begrafenisonderneming
rouwer

**Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis**

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
- Langbroek - Leersum - Moorn - Maarsbergen -
- Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

- Nederland en de geestelijke nood van onze naaste
- Noodzaak van evangelisatie
- Het werk van onze evangelisten op de posten
- Het evangelisatiewerk in de gemeente

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften
Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen is ook mogelijk.

Nog even uitwaaien? op Ameland of Terschelling of genieten van de herfst in Bakkeveen -(frieze wouden)? T.h. chalets/stacars voor 1/2 prijs
€ 100,- > € 200,- vrij na 15/11
0512-516096
Zie www.vdsluisvakanties.nl
(na 1/10 > boeking voor 2007> uitknippen?)

Begrafenisverzorging "Honestum"
0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

SHG
Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Revoke
Voor info bel:
0341-425712
of
0416-692787

**Reformatorische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

**CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR**

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

**Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv**

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

- Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
- Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
- Theologische werken - Dagboeken
- Bijbel- en Catechismusverklaringen
- Leesboeken voor jong en oud
- Voordeelaanbiedingen
- Tweedehands en Antiquarische
- Psalm- en Muziekboeken
- Bladmuziek (noten en klavarskribo)
- CD's en Musicassettes
- Boeken- en CD-bonnen
- Wens- en Gelegenheidskaarten

HARKES
Begrafenisissen
Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Telefoon (0172) 21 21 22

Begrafenisverzorgers:
D. Harkes en J.F. van Staveren

Wij verzorgen alleen begrafenisissen - Dag en nacht bereikbaar

Te koop: voormalige **PASTORIE** van de Oud Ger. Gem. in Hardinxveld-Giessendam. Vraagprijs € 485.000,- k.k. Toestemming ledenvergadering vereist. Inl. 06-22216617 / 0184-415454.

Zoekt u ter overbrugging een woning?
TE HUUR: voll. inger. woning in de Betuwe, max. 7 pers.,
tel. 0344-603404

Voor een zorgzame begeleiding

Koster
Begrafenisonderneming

Amersfoort, Nijkerk
Hoewelaken
G.C. van Haaren
06 5590 7879

Amersfoort, Stationsweg 411
3823 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

POORTVLIET t.k. vrijstaande nette woning, dubbele garage en voor- en achtertuin. € 219.000,-. Inl. 0318-456122 of 06-30511592.

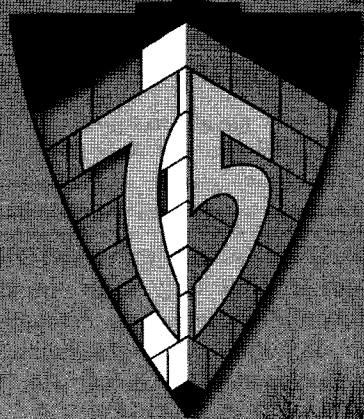
ArliSuel
Beheersing van uw gegevens

Automatisering & Pastoraat

- ledenbestand van de gemeente snel en overzichtelijk
- bestand van preekgegevens
 - van prekenbundels uit uw kast
 - van gehouden kerkdiensten
 - voor predikanten (met administratie)
- adressenbestand voor vereniging, bedrijf of privé
- specifiek bestand wordt op maat gemaakt

gratis demoversie downloaden
www.arlisuel.nl
info@arlisuel.nl

1931 | 2006

PROGRAMMA

Appèlwoord: ds. B. van der Heiden

Opening: J.H. Mauritz

Sluiting: ds. W. Visscher

Organist: Jan Wisse

Ensemble JeV Lisse

Koorzang door jongerenkoren

Da Capo, Jubilate en Asaréla

onder leiding van

Arjen J.A. Uitbeijerse en orgel:

Patrick van der Linden

Interviews:

'Heeft jeugdwerk toekomst?'

Inloop: 18.00 uur

Aanvang: 19.00 uur

Sluiting: 21.15 uur

Meer informatie

over het jubileum:

www.75jaarbogg.nl

JEUGDBOND
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 79 • 3440 AB Woerden
T (0348) 489948 • E info@jbgg.nl

Groot is Uw trouw

Jubileumbijeenkomst

Laurenkerk, Rotterdam

D.V. 7 oktober

